

KV13

Analysér af kommunalvalget 2013

*Redigeret af Jørgen Elklit,
Christian Elmelund-Præstekær
og Ulrik Kjær*

KV13
Analyser af
kommunalvalget 2013

Syddansk Universitetsforlag 2017

© Forfatterne og Syddansk Universitetsforlag 2017
University of Southern Denmark Studies in History and Social Sciences vol. 546
Sats og omslag: Donald Jensen, Unisats Aps.
Trykt af Narayana Press
ISBN 978 87 408 3062 0

Mekanisk, fotografisk, elektronisk eller
anden mangfoldiggørelse af denne bog
er kun tilladt med forlagets tilladelse eller
ifølge overenskomst med Copy-Dan.

Syddansk Universitetsforlag
Campusvej 55
5230 Odense M
www.universitypress.dk

Indhold

Forord 9

Kapitel 1

Kommunalvalget 2013 11

Jørgen Elklit, Christian Elmelund-Præstekær og Ulrik Kjær

Kapitel 2

Kommunalvalg i landspolitikkens skygge? 21

Ulrik Kjær og Kristof Steyvers

Kapitel 3

Hvor får vælgernes deres viden om valget fra? 43

Christian Elmelund-Præstekær og Morten Skovsgaard

Kapitel 4

Partiers og kandidaters forskellige valgkampagner 61

Kasper Møller Hansen

Kapitel 5

**Hvem går ind for en nedsættelse
af den kommunale valgretsalder?** 79

Erik Gahner Larsen, Klaus Levinsen og Ulrik Kjær

Kapitel 6

Kan mobiliseringskampagner øge valgdeltagelsen? 93

*Yosef Bhatti, Jens Olav Dahlgaard, Jonas Hedegaard Hansen
og Kasper Møller Hansen*

Kapitel 7

Hvorfor steg valgdeltagelsen? 113

Yosef Bhatti, Jens Olav Dahlgaard, Jørgen Elklit og Kasper Møller Hansen

Kapitel 8

Valgdagen som socialt ritual 133

Jonas Hedegaard Hansen, Kasper Møller Hansen og Klaus Levinsen

Kapitel 9

**Havde GGGI-skandalen betydning
for Venstres kommunalvalg? 153**

David Nicolas Hopmann

Kapitel 10

Vælgeradfærd i de danske kommuner 169

Christian Elmelund-Præstekær og Martin Vinæs Larsen

Kapitel 11

**Placering på stemmesedlen og valgresultatet:
Hvor er det godt at stå? 185**

Jens Blom-Hansen, Jørgen Elklit, Søren Serritzlew og Louise Bové Villadsen

Kapitel 12

Hvordan gik det partiafhopperne ved valget? 207

Christian Elmelund-Præstekær

Kapitel 13

Ligner kommunalpolitikerne deres vælgere? 221

Yosef Bhatti, Kasper Møller Hansen og Ulrik Kjær

Kapitel 14

**Den nationale valgvind blæser ikke med samme styrke
for alle partier 249**

*Christian Elmelund-Præstekær, Kasper Møller Hansen
og Martin Vinæs Larsen*

Kapitel 15

**Den stadig ikke helt fuldendte landspolitisering
af de lokale partisystemer 265**

Martin Bækgaard, Jørgen Elklit og Ulrik Kjær

Kapitel 16

DR's prognoseskandale på valgdagen 281

Søren Risbjerg Thomsen

Kapitel 17

**Hvem kan forudsige, hvem der bliver borgmester?
Modellernes dumhed, massens klogskab? 291**

Martin Vinæs Larsen og Asmus Leth Olsen

Kapitel 18

**Kommunale konstitueringskoalitioner:
Spiller "kernekoalitioner" alligevel den centrale rolle? 305**

Jørgen Elklit, Sune Welling Hansen og Robert Klemmensen

Kapitel 19

Borgmesterpartierne og borgmestrene 323

Ulrik Kjær og Niels Opstrup

Appendiks

Kommunalvalgsundersøgelse 2013 343

Ulrik Kjær

Forfatterne 367

Forord

Det er nok lidt usædvanligt at begynde en bog med ønsket om, at ikke alle læsere straks læser bogen fra start til slut. Det håber vi naturligvis, at de, som skal beskæftige sig mere eller mindre professionelt med kommunalvalget den 21. november 2017, vil gøre – bogen er skrevet dels til de studerende og journalister, som skal analysere og dække valget, dels til de kandidater og partiforeningsfolk, der skal forsøge at få sig selv eller deres foretrukne kandidater valgt. Men vi håber faktisk også, at der vil være læsere, der mere sporadisk vil læse i de kapitler, som vil være særligt interessante eller relevante for dem. Det kan være den ansatte i ungdomsorganisationen, som vil have unge-vinklen på valget, eller hende, der skal kommentere en meningsmåling, og som vil se, hvad man skal lægge vægt på, når resultatet skal gættes.

Hermed også sagt, at bogen spænder forholdsvis bredt i emner; det er absolut tilsigtet, da ambitionen har været at samle nogle af de ganske forskellige analyser, et kommunalvalg kalder på. Ønsket om emnemæssig bredde har også påvirket tilblivelsesprocessen, idet vi som redaktører ikke kun har meldt emner ud, som vi syntes, det kunne være relevant at få dækket – vi har også været åbne over for skribenternes egne emneideer. Og så skrev vi faktisk umiddelbart efter 2013-valget rundt til en række journalister med interesse for kommunalvalg og efterlyste forslag til specifikke analyser, som ville være relevante for deres dækning af kommende kommunalvalg – vi takker for de mange gode forslag. Vi kvitterer ved at inkludere et kapitel i bogen om det i vores øjne bedste af disse emneforslag, nemlig de mulige effekter af partihopperi, som blev foreslået af Kirsten Nepper-Rasmussen fra DR Fyn, og som derfor skal have en særlig tak.

Udgangspunktet for bogen er en vælgersurvey, Kommunalvalgsundersøgelsen 2013, som er blevet finansieret af forskningsprogrammet ”Reformer af Velfærdsstatens Institutioner” på Institut for Statskundskab ved Syddansk Universitet, som hermed takkes for at have muliggjort hele projektet. Derudover skal en særlig tak lyde til Camilla Fjeldsøe fra TNS Gallup for godt samarbejde om surveyen, til professor Søren Risbjerg Thomsen for at have udarbejdet vægte til datamaterialet, til stud.scient.pol. Eva Fribo Nygård for at have hjulpet til i den sidste hektiske redigeringsfase og til forlagsdirektør Martin Lindø Westergaard på Syddansk Universitetsforlag for det, man på nydansk vist kalder en *smooth proces*.

Endelig skal en særligt stor tak lyde til forskningschef Kurt Houlberg, KORA, og til lektor Morten Jakobsen og professor Rune Stubager, begge fra Aarhus Universitet, for de særdeles velvalgte, kritiske og konstruktive kommentarer, de har givet på baggrund af deres læsning af manuskriptet og for deres indspark på det seminar, forfatterkredsen med støtte fra Institut for Statskundskab på Syddansk Universitet afholdt i Middelfart 17.-18. august 2016.

Aarhus og Odense, 1. oktober 2016

Jørgen Elklit,
Christian Elmelund-Præstekær
og Ulrik Kjær

Kommunalvalget 2013

Af Jørgen Elklit, Christian Elmelund-Præstekær og Ulrik Kjær

Ved kommunalvalget i 2013 var der fokus på forhold som valgdeltagelsen og konstitueringernes forløb. Det var en udløber af, at der ved det forrige valg havde været et markant fald i valgdeltagelsen og en markant stigning i antallet af kommuner, hvor konstitueringsprocessen var noget tumultarisk. Der var også fokus på eksempelvis Venstres formands såkaldte GGGI-sag og den potentielle effekt på partiets kommunale valgresultat, ligesom DR også blandede sig med en prognose på valgdagen, der ramte forholdsvis skævt, og blev en historie i sig selv. På denne baggrund lægges der i dette kapitel op til en række analyser af kommunalvalget 2013 og dermed til bogens øvrige kapitler.

Et ualmindeligt almindeligt kommunalvalg

Da der den 19. november 2013 blev afholdt kommunalvalg i landets 98 kommuner, var det første gang i 16 år, at der blev afholdt et helt ”almindeligt” kommunalvalg. De foregående tre valg i 2001, 2005 og 2009 havde i hvert fald på forskellig vis været ganske specielle.

Kommunalvalget den 20. november 2001 var usædvanligt derved, at der for første gang nogensinde blev afholdt kommunalvalg samme dag, som der var valg til Folketinget. Daværende statsminister Poul Nyrup Rasmussen (A) kaldte det ”ekstraordinært” ved udskrivelsen, men han mente, at landet efter 9/11-terrorangrebene i USA kort forinden var i en ekstraordinær situation, og at det var vigtigt for regeringen at få fornyet sit mandat, inden valgperioden udløb mindre end fire måneder senere. Så i 2001 skulle vælgerne sætte tre krydser samme dag, nemlig til de samtidige kommunal-, amtsråds- og folketingsvalg, hvilket førte til betegnelsen ”tripelvalget” (Thomsen 2001) og ”Store Valgdag” (Elklit 2002) – og et forskningsmæssigt fokus på, hvordan mange vælgere ”splittede” deres partivalg på de tre stemmesedler, de havde med ind i stemmeboksen (Elklit 2003; Kjær 2003).

Afholdelsen af kommunalvalget på samme dag som folketingsvalget førte til en historisk høj kommunalvalgdeltagelse, nemlig hele 85,0 pct., fordi mange af de vælgere, som ellers kun stemmer ved folketingsvalg, valgte at stemme ved alle de tre valg, når de nu alligevel var af sted og havde en blyant i hånden. Mens tripelvalget nok trak stemmeprocenten op, fjernede det samtidig opmærksomhed fra kommunerne og de kommunale valgkampe. Der findes ikke undersøgelser af, hvorvidt og i givet fald hvor meget de kommunale kandidater og de kommunale valgkampe led under, at medier og vælgere samtidig skulle forholde sig til en landspolitisk valgkamp, men sammenholder man det forhold, at kommunale valg opfattes som andet-niveauvalg (se Kapitel 2), med den skinbarlige virkelighed, at de samme partisoldater, de samme partikasser og de samme journalister skulle mobilisere ressourcer til tre og ikke kun én kampagne på samme tid, kan samtidigheden ikke undgå at have flyttet ressourcer og opmærksomhed væk fra det kommunale niveau.

Kommunalvalget den 15. november 2005 var også særpræget, idet det mange steder i landet blev afholdt i kommuner, som rent faktisk ikke fandtes endnu (Buch & Elklit 2007). I 2005 eksisterede der fortsat 271 kommuner i Danmark, men Strukturreformen fra 2004 tegnede allerede i foråret 2005 et nyt kommunalt danmarkskort, hvor 239 af kommunerne blev til 66 nye, sammenlagte kommuner (mens de resterende 32 fortsatte i deres hidtidige form). De nye kommunegrænser blev dog først gældende pr. 1. januar 2007, så ved kommunalvalget i 2005 blev der i de fleste kommuner formelt afholdt valg til såkaldte ”sammenlægningsudvalg”, som gennem hele 2006 skulle planlægge og designe de nye, sammenlagte kommuner, inden disse sammenlægningsudvalg pr. 1. januar 2007 så overgik til at være de egentlige kommunalbestyrelser for de nu reelt eksisterende kommuner. Med til historien hører, at de i 2001 valgte kommunalbestyrelser fik forlænget deres mandat med ét år i de 239 ”gamle” kommuner, som skulle sammenlægges, så de kunne drive disse kommuner videre i forberedelsesåret 2006. Forskningsmæssigt gav 2005-valget anledning til at undersøge, om og i givet fald hvordan en stor ændring af et politisk systems rammebetingelser ændrer adfærden hos involverede aktører, herunder vælgere, kandidater og medier (Buch & Elklit 2007); så selv om der på mange måder var tale om kontinuitet, markerede 2005-valget også forandring, blandt andet i form af en landspolitisering af de kommunale partisystemer (Elklit & Kjær 2007; Kjær & Elklit 2010).

Som logisk følge af 2005-valget blev også kommunalvalget den 17. november 2009 specielt, idet det blev det første reelle valg i den nye kommunestruktur (Elklit & Kjær 2013a). Det var ved denne lejlighed, at vælgerne i hovedparten af kommunerne for første gang kunne afgive deres stemmemæssige dom over den måde, deres kommunalpolitikere havde opbygget og ledet de nye

kommuner på. Vi siger ikke, at alle vælgere (kun) stemmer retrospektivt og således gennem deres stemme forsøger at straffe eller belønne politikerne på baggrund af deres indsats i den seneste valgperiode (se mere herom i Kapitel 10), men med så store politiske beslutninger, som kommunalpolitikkerne skulle træffe i perioden 2006-2009, må det forventes, at vælgerne i hvert fald i et vist omfang lod deres parti- og kandidatvalg påvirke heraf ved kommunalvalget i 2009. Man skulle jo hen og stemme på dem, som havde placeret rådhuset i den nye kommune, forholdt sig til en samlet skolestruktur, lagt sig fast på en fælles – og måske anderledes – personalenormering på daginstitutionsområdet, besluttet en fælles strategi på ældreområdet osv. Det viste sig blandt andet, at selv om vælgerne allerede i 2009 var holdt op med at interessere sig for den kommunale struktur som politisk tema (Elmelund-Præstekær & Hopmann 2013), havde det kostet stemmer at stå i spidsen for en kommunesammenlægning (Kjær & Klemmensen 2013).

Efter turbulente år var det således i 2013 tilbage til normale tilstande og en mere almindelig ramme om kommunalvalget. Hermed ikke sagt, at kandidaterne ikke også i 2013 skulle konkurrere om opmærksomheden med andre politiske nyheder, eller at Strukturreformen var glemt. Tværtimod! Kommunalpolitik er vigtigt – der træffes væsentlige politiske beslutninger med betydning for alle danskeres hverdag i kommunalbestyrelserne – men selv i perioden lige inden et kommunalvalg vil der være konkurrerende landsdækkende og internationale politiske diskussioner, som i større eller mindre omfang kan trække opmærksomheden væk fra de kommunale kandidater og de kommunalpolitiske diskussioner. Og i de sammenlagte kommuner er de gamle kommunegrænser nok slettet fra de officielle landkort, men ikke fra alle vælgernes mentale ditto. Kommunalpolitik handler jo blandt andet om fordeling af knappe ressourcer, og der kan let opstå geografiske nul-sums-spil: Skal der for eksempel lukkes en skole, er det jo enten dem i landsbyen i den nordlige ende af kommunen eller dem i den sydlige ende, som fremover skal undvære at have en skole tæt på. I fællesskabsfølelsens navn er det naturligvis ønskeligt at få fjernet de gamle kommunegrænser så hurtigt som muligt – også i vælgernes opfattelse – men det ændrer ikke ved, at subkommunale geografiske konflikter ikke mindst i de nye og større kommuner kan være en ganske legitim politisk konfliktlinje (Jakobsen & Kjær 2016).

At kommunalvalget i 2013 foregik på sin egen valgdag og ikke ud fra den tidsmæssige placering kunne opfattes som et vedhæng til et folketingsvalg – og at valget foregik i kommuner, som rent faktisk havde eksisteret i hele den foregående valgperiode – betød ikke, at valget som sådan foregik isoleret fra andre valg. Ikke blot det nationale politiske niveau (se herom Kapitel 2), men også det foregående valg kastede skygger ind over kommunalvalget i 2013. For

det første oplevede man ved kommunalvalget i 2009 et markant fald i valgdeltagelsen til lidt under 66 pct. (Bhatti m.fl. 2013). Med en ellers stabil valgdeltagelse omkring 70 pct. vakte dette fald udbredt bekymring og førte blandt andet til, at Økonomi- og Indenrigsministeriet, Danske Regioner og KL lavede kampagnen ”Tænk dig om før du IKKE stemmer” med en lang række aktiviteter. Den storstilede kampagne vandt Kommunikationsforeningens pris, og kommunalvalget i 2013 vil således nok blive husket for, at der for en gangs skyld blev reklameret ganske meget for selve det at stemme og ikke udelukkende for at stemme på bestemte partier eller kandidater.

Derudover oplevede man ved kommunalvalget i 2009 en række tumultariske konstitueringsprocesser, hvor der blev indgået og ikke mindst sprunget fra allerede indgåede aftaler på en måde, som ikke blev modtaget positivt af alle vælgere (se en analyse heraf i Kapitel 12). Helt frem til det konstituerende møde blev der ændret i aftaler, og i nogle kommuner blev der valgt borgmestre, som de færreste ville have gættet på ud fra valgresultatet (Elklit & Kjær 2013b). Dette førte til, at Økonomi- og Indenrigsministeriet i 2012 udsendte pjecen *Kommunalbestyrelsens konstituering* (Økonomi- og Indenrigsministeriet 2012), hvor der blev opfordret til på forhånd at få aftalt spilleregler for konstitueringsprocessen.

Hvorvidt stemmekampagnen eller den ministerielle opfordring havde effekt, skal ikke afgøres her (se dog kapitlerne 6 og 7); sikkert er det dog, at valgdeltagelsen steg markant ved kommunalvalget i 2013, nemlig til næsten 72 pct., ligesom der i 2013 kun var fem kommuner (og ikke 14 som i 2009) med mere end én konstitueringsaftale og/eller partiskift i konstitueringsperioden, hvilket fik indenrigsminister Margrethe Vestager (B) til at konkludere: ”Langt de fleste steder er konstitueringerne forløbet ordentligt, og samlet har der været mere ro på konstitueringsforløbene end efter kommunalvalget i 2009” (Økonomi- og Indenrigsministeriet 2013).

At kommunalvalget i 2013 foregik inden for en mere almindelig ramme end de tre foregående valg, betyder ikke, at valget var mere forudsigeligt eller mere kedeligt end tidligere valg. Således vil kommunalvalget 2013 nok blive husket, fordi det foregik næsten samtidigt med Venstres partiformands (Lars Løkke Rasmussen) involvering i, hvad der blev kaldt GGGI-sagen, hvor han måtte kæmpe indædt for at forsvare sine rejseudgifter i forbindelse med sin formandspost i den i Sydkorea baserede miljøorganisation GGGI. Det var noget usædvanligt, at et af de to store kommunale partier skulle føre kommunal valgkamp med en så presset partiformand, hvilket Kapitel 9 ser nærmere på mulige konsekvenser af.

At selv et forholdsvis almindeligt kommunalvalg som det i 2013 kan være uforudsigeligt, kom i øvrigt tydeligt til udtryk på valgaftenen i den allerbedste sendetid. Det lykkedes nemlig DR at offentliggøre en såkaldt exit-prognose,

som pegede på et sviende nederlag til Socialdemokratiet – en nyhed der førte til, at statsminister Helle Thorning-Schmidt (A) gik på TV og holdt en beklagende valgtale, allerede inden valgstederne lukkede. Da det senere viste sig, at Socialdemokratiet ikke klarede sig så skidt endda, var der røde ører hos DR og de andre medier, som var sprunget med på DR-prognosen. Efter valget gav den misvisende prognose anledning til selvransagelse i medierne, og kapitlerne 16 og 17 ser i forlængelse heraf nærmere på udfordringerne i at forudsige kommunalpolitiske valgresultater.

Og så var kommunalvalget i 2013 gedigent spændende på partiniveau. Valget foregik på et tidspunkt, hvor mange vælgere landspolitisk havde flyttet sig eller var i gang med det, og derfor var det interessant at følge eksempelvis Det Konservative Folkeparti, som kunne frygte en ordentlig vælgerlusing (den kom dog ikke), samt Dansk Folkeparti og Enhedslisten, der blev spået fantastiske valg og endda borgmesterposter (vælgerne kom da også, men ikke borgmesterposterne). Kapitlerne 14, 15 og 19 analyserer forskellige aspekter af denne problematik.

Mest spændende var kommunalvalget 2013 formentlig på kommuneniveau. Det er dog lidt af en tilsnigelse at tale om ”kommunalvalget” i entalsform, da der jo er tale om 98 individuelle valg (Blom-Hansen m.fl. 2013). Ved at se ud over samtlige 98 kommuner lægger man muligvis mærke til generelle træk og overordnede tendenser, men man overser nemt, at det lokale drama så forskelligt ud fra kommune til kommune, og at kommunalvalget i hver enkelt kommune var en særegen begivenhed med sin egen logik.

Bogens analyser

Selv om vi mener, at de mest spændende observationer af kommunalvalg kan gøres i de enkelte kommuner – og selv om hvert af de 98 kommunalvalg 2013 nok fortjener at blive beskrevet i dybden – vil vi i denne bog gå anderledes til værks og forsøge at analysere på tværs af kommunerne. Vi vil i de enkelte kapitler inkludere korte åbningsbeskrivelser fra enkeltkommuner, men ellers er den systematiske analyse på tværs af alle kommunalvalgene i fokus. Hermed lægger vi os i rækken af bøger, der ved tidligere valg har søgt at skabe et overblik på tværs af de enkelte kommuner, nemlig *Kommunalvalg* om kommunalvalget i 1993 (Elklit & Jensen 1997), *Nye kommunalvalg?* om kommunalvalget i 2005 (Buch & Elklit 2007) og *KV09* om kommunalvalget i 2009 (Elklit & Kjær 2013a). Mere *case*-baserede undersøgelser er dog også blevet gennemført i forbindelse med kommunalvalgene i 1993 (Elklit & Pedersen 1995) og 2005 (Elklit & Pedersen 2006).

De forskellige analyser i bogen er samlet i kapitler, som emnemæssigt spreder sig en del. Bogens kapitler ville derfor kunne ordnes på flere forskellige måder, men vi har valgt at ordne dem om ikke i en stringent kronologisk rækkefølge så i hvert fald på en måde, hvor eksempelvis kapitler om valgkampen kommer før kapitler om valget af borgmester. De fleste kapitler indeholder imidlertid elementer fra flere forskellige faser i valgkampens og valgets kronologi, så selv hvis man følger kapitelnummereringen i sin læsning, skal man være forberedt på spring frem og tilbage i valgets forløb.

Efter dette indledningskapitel lægges der analysemæssigt ud i Kapitel 2, hvor Ulrik Kjær og Kristof Steyvers opstiller en ramme for kommunale valg og diskuterer sammenhængen mellem kommunalvalg og valg til Folketinget. I Kapitel 3 stiller Christian Elmelund-Præstekær og Morten Skovsgaard skarpt på en vurdering af mediernes rolle, ligesom de spørger, hvor vælgerne har deres viden om valget fra. I Kapitel 4 kortlægger Kasper Møller Hansen de enkelte kandidaters valgkampagner og disse kampagners effekter på antallet af personlige stemmer.

Inden der ses på, hvem der stemmer og ikke stemmer, diskuterer Erik Gahner Larsen, Klaus Levinsen og Ulrik Kjær i Kapitel 5, hvem der egentlig kan stemme, idet de har fokus på valgretsaldern. Som nævnt blev der ved kommunalvalget i 2013 gennemført en række mobiliseringskampagner, og i Kapitel 6 evaluerer Yosef Bhatti, Jens Olav Dahlgaard, Jonas Hedegaard Hansen og Kasper Møller Hansen en række af disse. Også den samlede valgdeltagelse og ikke mindst stigningen heri i forhold til situationen i 2009 forklares i Kapitel 7 af Yosef Bhatti, Jens Olav Dahlgaard, Jørgen Elklit og Kasper Møller Hansen.

Valgdagen kan for nogle vælgere sammenlignes med en højtid med faste rutiner, idet man følges til valglokalet med familie eller venner, ligesom man følger med i stemmeoptællingen på TV sammen med andre. I Kapitel 8 diskuterer Jonas Hedegaard Hansen, Kasper Møller Hansen og Klaus Levinsen derfor valgdagen som socialt ritual. I Kapitel 9 analyserer David Nicolas Hopmann betydningen af vælgernes samtaler med venner og bekendte som en del af forståelsen af, hvordan Lars Løkke Rasmussens såkaldte GGGI-skandale påvirkede stemmeafgivningen. Og i Kapitel 10 analyserer Christian Elmelund-Præstekær og Martin Vinæs Larsen stemmeafgivningen og vælgeradfærden mere generelt med det formål at forklare, hvilke partier som klarede sig godt og hvorfor.

Enkeltkandidaters kommunalpolitiske skæbne blev jo naturligvis også afgjort på valgdagen, og i Kapitel 11 analyserer Jens Blom-Hansen, Jørgen Elklit, Søren Serritzlew og Louise Bové Villadsen, hvilken betydning det har at stå på bestemte pladser på stemmesedlen. I Kapitel 12 ser Christian Elmelund-Præstekær på, om de byrådsmedlemmer, som gennem valgperioden 2010-2013

skiftede parti, blev straffet af vælgerne på valgdagen. I Kapitel 13 spørger Yosef Bhatti, Kasper Møller Hansen og Ulrik Kjær, om de valgte kommunalpolitikere ligner deres vælgere på dimensioner som køn, alder og erhverv. På partiniveau kan regnskabet også gøres op, og i Kapitel 14 vurderer Christian Elmelund-Præstekær, Kasper Møller Hansen og Martin Vinæs Larsen styrken af den landspolitiske valgvind for de enkelte partier, mens Martin Bækgaard, Jørgen Elklit og Ulrik Kjær i Kapitel 15 beskriver de lokale partisystemer, herunder lokallisternes fortsatte om end begrænsede tilstedeværelse i mange kommuner. Som allerede nævnt kan det være vanskeligt at gætte valgresultatet – selv efter, at vælgerne har stemt (men inden stemmerne er talt op), hvorfor Søren Risbjerg Thomsen i Kapitel 16 belyser, hvad der gik galt for DR's allerede omtalte, fejlagtige valgaftensprognose.

Et kommunalvalg er imidlertid ikke overstået, når vælgerne har stemt, og stemmerne er talt op. Valget er først helt slut, når den vigtigste post, nemlig borgmesterposten, er besat i den efterfølgende konstitueringsproces. I Kapitel 17 spørger Martin Vinæs Larsen og Asmus Leth Olsen, om vi kan gætte, hvem der får borgmesterposten, mens Jørgen Elklit, Sune Welling Hansen og Robert Klemmensen i Kapitel 18 ser på, hvem der indgår i de forskellige koalitioner, og i hvilket omfang, man faktisk kan anvende den klassiske koalitionsteori på konstitueringerne i danske kommuner. Og endelig beskriver Ulrik Kjær og Niels Opstrup i Kapitel 19, hvilke partier der erobrede borgmesterposterne rundt om i landet.

Anvendt datamateriale

Der anvendes i bogen en række datakilder som eksempelvis interviews om konstitueringsprocesserne og den officielle valgstatistik. Denne type data redegøres der specifikt for i de kapitler, hvori den anvendes. Bogen bygger imidlertid som sagt primært på den store vælgerundersøgelse, som til brug for bogens analyser blev gennemført umiddelbart efter kommunalvalget 2013. I alt 4.528 vælgere deltog i undersøgelsen, som er beskrevet kort i et appendiks bagerst i bogen. Det samlede datasæt er afleveret til Rigsarkivet (DDA-31509).

Litteratur

- Bhatti, Yosef, Jørgen Elklit & Kasper Møller Hansen (2013). "Hvorfor faldt valgdeltagelsen?" pp. 61-80 i Jørgen Elklit & Ulrik Kjær (red.), *KV09. Analyser af kommunalvalget 2009*, Odense: Syddansk Universitetsforlag
- Blom-Hansen, Jens, Jørgen Elklit & Ulrik Kjær (2013). "Et eller 98 kommunale valg i 2013?" pp. 385-401 i Jørgen Elklit & Ulrik Kjær (red.), *KV09. Analyser af kommunalvalget 2009*, Odense: Syddansk Universitetsforlag.
- Buch, Roger & Jørgen Elklit (red.) (2007). *Nye kommunalvalg? Kontinuitet og forandring ved valget i 2005*, Odense: Syddansk Universitetsforlag
- Elklit, Jørgen (2002). "Valgdeltagelse og split voting på Store Valgdag, 20. november 2001", pp. 85-100 i Erik Albæk, Peter Munk Christiansen & Birgit Møller (red.), *Demokratisk set. Festskrift til Lise Tøgeby*, Aarhus: Aarhus Universitetsforlag.
- Elklit, Jørgen (2003). "Tre valg på én dag!", pp. 87-98 i Jørgen Goul Andersen & Ole Borre (red.), *Politisk forandring. Værdipolitik og nye skillelinjer ved folketingsvalget 2001*, Aarhus: Systime.
- Elklit, Jørgen & Roger Buch Jensen (red.) (1997). *Kommunalvalg*, Odense: Syddansk Universitetsforlag .
- Elklit, Jørgen & Ulrik Kjær (2007). "De lokale partisystemer", pp. 25-44 i Roger Buch & Jørgen Elklit (red.), *Nye kommunalvalg? Kontinuitet og forandring ved valget i 2005*, Odense: Syddansk Universitetsforlag
- Elklit, Jørgen & Ulrik Kjær (red.) (2013a). *KV09. Analyser af kommunalvalget 2009*, Odense: Syddansk Universitetsforlag.
- Elklit, Jørgen & Ulrik Kjær (2013b). "Partiernes alliancemønstre før og efter valget", pp. 39-60 i Jørgen Elklit og Ulrik Kjær (red.), *KV09. Analyser af kommunalvalget 2009*, Odense: Syddansk Universitetsforlag.
- Elklit, Jørgen & Mogens N. Pedersen (red.) (1995). *Kampen om Kommunen. Ni fortællinger om kommunalvalget i 1993*, Odense: Syddansk Universitetsforlag.
- Elklit, Jørgen & Mogens N. Pedersen (red.) (2006). *Kampen om den nye kommune. Syv fortællinger fra den kommunale valgkamp 2005*, Odense: Syddansk Universitetsforlag.
- Elmelund-Præstekær, Christian & David Nicolas Hopmann (2013): "Valgkampens temaer og forskelligheder kommunerne imellem", pp. 21-37 i Jørgen Elklit & Ulrik Kjær (red.), *KV09. Analyser af kommunalvalget 2009*, Odense: Syddansk Universitetsforlag.
- Jakobsen, Morten & Ulrik Kjaer (2016). "Political Representation and Geographical Bias in Amalgamated Local Governments", *Local Government Studies*, 42: 208-227.
- Kjær, Ulrik (2003). "Split voting ved de simultane valg i 2001", *Politica*, 35: 293-308.
- Kjær, Ulrik & Jørgen Elklit (2010): "Party Politicisation in Local Councils: Cultural or Institutional Explanations for Trends in Denmark", *European Journal of Political Research*, 49: 337-358.
- Kjær, Ulrik & Robert Klemmensen (2013): "Koster det at stå i spidsen for en kommunesammenlægning?" pp. 245-261 i Jørgen Elklit & Ulrik Kjær (red.), *KV09. Analyser af kommunalvalget 2009*, Odense: Syddansk Universitetsforlag.
- Thomsen, Søren Risbjerg (2001). "Tripelvalget 2001: Valgvind, meningsmålinger og valgkamp", *Politica*, 34: 98-112.

- Økonomi- og Indenrigsministeriet (2012). *Kommunalbestyrelsens konstituering*, København: Økonomi- og Indenrigsministeriet.
- Økonomi- og Indenrigsministeriet (2013). *Det nye borgmesterhold*, Pressemeddelelse 18.12.2013, København: Økonomi- og Indenrigsministeriet.